

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของ สมศ.

จาก QA NEWS ฉบับที่ 19 ได้แจ้งความคืบหน้าเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ที่ สมศ. จะใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ซึ่งได้จัดเป็น 8 มาตรฐาน รวม 28 ตัวบ่งชี้ และเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ สมศ. ได้เผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ที่ออกมา ตัวบ่งชี้เหล่านี้ค่อนข้างจะเป็นตัวบ่งชี้ที่เป็นข้อยุติในการนำไปใช้ประเมิน อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงก็เพียงเรื่องของการใช้ภาษาเท่านั้น QA NEWS จึงนำตัวบ่งชี้ทั้ง 28 ตัวมาลงไว้ในฉบับนี้

มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

บัณฑิตเป็นผู้ที่มีคุณภาพ คิดเป็น ทำเป็น มีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ รวมทั้งสามารถประกอบอาชีพ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.1 ร้อยละการได้งานภายใน 1 ปี รวมทั้งการประกอบอาชีพอิสระ และร้อยละการเรียนต่อระดับบัณฑิตศึกษา

1.2 ระดับความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต สัมภาษณ์ใน 1 ปี

1.3 จำนวนบทความจากวิทยานิพนธ์หรือเทียบเท่าของนักศึกษาปริญญาเอกที่ตีพิมพ์ในวารสารที่มีผู้ประเมินอิสระต่อจำนวนวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกหรือเทียบเท่าทั้งหมด

1.4 จำนวนบทความจากวิทยานิพนธ์หรือเทียบเท่าของนักศึกษาปริญญาโทที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อจำนวนวิทยานิพนธ์ปริญญาโทหรือเทียบเท่าทั้งหมด

มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งด้านความสนใจ ความถนัด การฝึกปฏิบัติ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เป็นอาทิ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพได้

2.1 มีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมการสร้างประสบการณ์จริง

2.2 ความเห็นของนักศึกษาต่อประสิทธิภาพการสอนของคณาจารย์

2.3 จำนวนกิจกรรม/โครงการของงานกิจการนักศึกษาต่อจำนวนนักศึกษาทั้งหมด

2.4 มีการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้

การระดมทรัพยากร ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3.1 อาจารย์ประจำทุกระดับต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า

3.2 งบประมาณดำเนินการจริงต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า

3.3 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า

3.4 จำนวนคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเรียนการสอนต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า

3.5 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในระบบห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า

มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์

ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง และงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ สามารถเผยแพร่ได้ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้หลากหลาย ทันสมัย สามารถนำไปพัฒนาสังคมและประเทศได้

4.1 จำนวนบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่และงานสร้างสรรค์ที่ประเมินโดยผู้ประเมินอิสระต่อจำนวนอาจารย์ประจำทุกระดับ

4.2 ร้อยละของงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนหรือในวงธุรกิจอุตสาหกรรมหรือการพัฒนาประเทศ

4.3 จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยจากภายนอกต่ออาจารย์ประจำทุกระดับ

4.4 จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยภายในสถาบันต่ออาจารย์ประจำทุกระดับ

มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ

การให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน สังคม เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเป็นกิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยพัฒนาหรือช่วยเหลือสังคมและชุมชน

5.1 จำนวนกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาการแก่สังคม และชุมชน

5.2 จำนวนการเป็นกรรมการวิชาการ/วิชาชีพ/กรรมการวิทยานิพนธ์ภายนอกสถาบันต่ออาจารย์ประจำทั้งหมด

มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาที่มีการบูรณาการตามความเหมาะสม

6.1 จำนวนกิจกรรมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

6.2 มีการพัฒนาและสร้างมาตรฐานศิลปวัฒนธรรม

มาตรฐานที่ 7 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ

ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด คล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของ ความรับผิดชอบต่อสังคม

7.1 ร้อยละของเงินเดือนบุคลากรทุกประเภทต้องบดำเนินการทั้งหมด (ไม่รวมเงินเดือนบุคลากรในการบริหารจัดการหอพัก โรงพยาบาล ฯลฯ)

7.2 ร้อยละของเงินเดือนบุคลากรในการบริหารจัดการต้องบดำเนินการทั้งหมด หรือจำนวนบุคลากรในการบริหารจัดการ (non-academic) ต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า (ไม่รวมเงินเดือนบุคลากรในการบริหารจัดการหอพัก โรงพยาบาล ฯลฯ)

7.3 ร้อยละของค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของส่วนกลางต้องบดำเนินการทั้งหมด (ไม่รวมเงินในการบริหารจัดการหอพัก โรงพยาบาล ฯลฯ)

7.4 ค่าเสื่อมราคาต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า

7.5 ร้อยละของเงินเหลือจ่ายสุทธิต้องบดำเนินการ

มาตรฐานที่ 8 มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน

ระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และสามารถรองรับการประกันคุณภาพภายนอกได้

8.1 มีระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

8.2 ประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพภายใน

ขณะนี้ สมศ. กำลังจัดทำคำอธิบายคำศัพท์ของตัวบ่งชี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และมีการปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่ง QA NEWS จะนำความคืบหน้ามาเสนอต่อไป

มาตรฐานการประเมินภายนอกของ สมศ. สอดคล้องกับองค์ประกอบของทบวงมหาวิทยาลัยอย่างไร

องค์ประกอบของทบวงมหาวิทยาลัย	จำนวน KPI	มาตรฐานของ สมศ.	จำนวน KPI
1. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนงาน	1	- (เป็นหลักการในการประเมินที่จะประเมินบนฐานของปรัชญา ปณิธานของแต่ละสถาบัน)	-
2. การเรียนการสอน	14	1. คุณภาพบัณฑิต	4
3. กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา	3	2. การเรียนรู้	4
4. การวิจัย	4	3. การสนับสนุนการเรียนรู้	5
5. การบริการทางวิชาการ	1	4. การวิจัยและงานสร้างสรรค์	4
6. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	1	5. การบริการวิชาการ	2
7. การบริหารและการจัดการ	6	6. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	2
8. การเงินและงบประมาณ	3	7. การบริหารจัดการ	5
9. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ	3	8. ระบบการประกันคุณภาพภายใน	2
รวม 9 องค์ประกอบ	36	รวม 8 มาตรฐาน	28